

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1678>

Citation: Yıldız, M., Efek, E. & Özbar, N. (2020). Beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(49), 49-58.

Mehmet YILDIZ

Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Düzce / TÜRKİYE.

Öğr. Gör. Engin EFEK

Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü, Düzce / TÜRKİYE,

[0000-0002-7889-8151](https://orcid.org/0000-0002-7889-8151)

Doç. Dr. Nurper ÖZBAR

Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Düzce / TÜRKİYE,

[0000-0003-0931-5263](https://orcid.org/0000-0003-0931-5263)

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ¹

ÖZET

Öğretmenlik mesleğini yerine getirmede öğretmenlerin mesleklerine karşı olan tutumları büyük önem taşınmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışma, beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını çeşitli değişkenler (cinsiyet, yaş aralığı, bölüm, sınıf düzeyi, anne-baba öğrenim durumu, aylık gelir düzeyi ve akademik başarı durumu) açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmış olup, örnekleme Düzce Üniversitesi, Fırat Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesi'nde spor bilimleri alanında öğrenim görmekte olan 411 beden eğitimi öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Katılımcılara, araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve Erkuş (2000) tarafından geliştirilen 'Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği' uygulanmıştır. Ölçekten elde edilen veriler SPSS 25 paket programına aktarılmış ve betimleyici analizleri yapılmıştır. İstatistiksel yöntem olarak standart sapma, frekans-yüzde dağılımları ve aritmetik ortalama; parametrik özellik göstermeyen testlerden ise Man Whitney U ve Kruskal Wallis testlerinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyleri açısından öğretmenlik mesleği tutum puanlarında farklılık görülmemiştir. Anne -baba öğrenim düzeyi açısından öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının anne-baba öğrenim düzeyindeki düşüşe paralel olarak arttığı tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının mesleki tutumlarında bölümlere göre farklılıklar bulunmuştur. Okuldaki başarısı yüksek veya orta olarak değerlendirilen katılımcıların öğretmenlik mesleğine ilişkin daha olumlu tutum gösterdikleri tespit edilmiştir. Aylık geliri düşük olan katılımcıların tutumlarının diğerlerine göre daha olumlu olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak, bu araştırma beden eğitimi öğretmeni adaylarının mesleğe karşı tutumlarının çoğunlukla "pozitif" seviyede olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Sözcükler: Beden eğitimi, eğitim, öğretmenlik mesleği, mesleki tutum.

INVESTIGATION OF ATTITUDES OF PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES ON TEACHING PROFESSION

ABSTRACT

The attitudes of teachers towards their profession are of great importance in fulfilling the teaching profession. In this context, the study, the attitudes of physical education teacher candidates the teaching profession various variables (gender, age range, Department, grade level, marital status of parents, monthly income level and status of academic success in terms of the aims to examine. The screening model was used in the research and the sample consisted of 411 candidates of physical education teachers studying in sports sciences at Düzce University, Fırat University and Çukurova University. The participants were given a personal data sheet prepared by the researchers and the 'attitude scale for teaching' developed by Erkuş (2000). The data obtained from the scale were transferred to the SPSS 25 package program and descriptive analyses were carried out. Standard deviation is a statistical method, frequency-percent distributions and arithmetic mean; the Man Whitney U and Kruskal Wallis tests were used for non-parametric tests. According to the findings, there was no difference in teaching profession attitude scores in terms of gender, age and class levels. It has been found that attitudes towards the teaching profession in terms of the level of parents' education have increased in parallel with the decline in the level of parents' education. Differences were found in the professional attitudes of teacher candidates according to sections. It was found that participants whose success in school was considered high or medium showed a more positive attitude towards the teaching profession. Attitudes of participants with lower monthly income were found to be more positive than others. As a result, this research revealed that the attitudes of physical education teacher candidates towards the profession were mostly at a "positive" level.

Key Words: Physical education, education, teaching profession, professional attitude.

¹ Bu çalışma 16. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Konuyla ilgili gerekli literatür taranmış, bu konu ile ilgili birçok tanım ve açıklamaya ulaşılmıştır. Bunlardan birkaçı şöyledir; Tutum, “Bireyin düşünce, his ve davranışlarını kişi, nesne ve olaylar çerçevesinde oluşturan tutarlı yargı eğilimleridir.” (Budak, 2005). Beden eğitimi, “Fiziksel olan hareketlerin düzgün bir gelişme doğrultusunda yaşama aktarılması” şeklinde ifade edilmektedir (Nebioğlu, 2004). Şahin (2005)’e göre beden eğitimi kişinin tamamını meydana getiren ruhi, zihni ve fiziki vasıfların genetik kapasitenin ve mevcut yaşın zorunlu kıldığı verim gücüne ulaşmak için fiziki faaliyetler ve oyun yoluyla ifade edilebilen aktiviteler bütünüdür. Öğretmenlik mesleğini yerine getirmede öğretmenlerin mesleklerine karşı olan tutumları büyük önem taşımaktadır. Bu mesleği severek ve isteyerek yapmak özveri göstermeyi, sabretmeyi ve sürekli çalışmayı gerektiren öğretmenlik mesleğinde başarı gösterebilmek için çok önemli olduğu ifade edilebilir (Aşkar ve Erden, 1987). Bu bilgilerden hareketle, mesleki tutum ise, “Aynı mesleği gerçekleştirmekte olan kişilerin mesleklerine karşı ortak davranışlar oluşturmasıdır.” (Yavuz, 2003). Bireylerin mesleki yeterliklere sahip olması ve mesleki tutumları, mesleklerini yerine getirmede önemli bir olgu olarak bilinmektedir. Bir mesleğe mensup olan bireylerin yeterliklerini geliştirmesi, aynı mesleği yapanlar arasında olumlu iletişim kurulması, aynı mesleğin başka bireyler tarafından yapılmasının engellenmesi ve mesleki saygınlık kazanmada meslektaşlar arasındaki dayanışma ortaya çıkar. Dolayısıyla bireylerin kendi mesleklerine karşı tutum ve duyarlılıkları kişiden kişiye değişiklik gösterir (İslam ve İmamoğlu, 2019; Korkmaz, 2009).

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına ilişkin literatürde birçok çalışma mevcuttur. Üzüm, Yalçın, Biçer, Yüktaşır ve Yıldırım (2017) yapmış oldukları çalışmada bölüm ve cinsiyet açısından anlamlı farklılıklar elde etmişlerdir. Doğaner ve Özbek’in (2019) çalışmasında cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık bulunurken katılımcıların bölümleri herhangi bir anlamlılığa neden olmamıştır. Yalız’ın (2010) çalışmasında yine cinsiyet anlamlı bir farklılığa neden olurken sınıf değişkeninde ise anlamlılık görülmemiştir. Eroğlu’nun (2013) çalışmasında cinsiyet, sınıf, akademik başarı ve branş gibi bazı değişkenlerde anlamlılık görülmemiştir. Cinpolat, Alıncak ve Abakay’ın çalışmasında (2016) cinsiyet, bölüm, akademik başarı ve yaş değişkenlerinde anlamlılık bulunmuştur. Ünal ve Akay’ın (2017) çalışmasında ise cinsiyet yaş değişkenlerinde herhangi bir anlamlılık görülmemiştir. Bakırcı’nın (2018) çalışmasında ise branş ve anne eğitim düzeyi değişkenlerinde herhangi bir anlamlılığa rastlanmazken, cinsiyet, akademik başarı ve baba eğitim düzeyi değişkenlerinde ise ölçeğin bazı alt boyutlarında anlamlılığa rastlanırken, bazı alt boyutlarında ise anlamlılığa rastlanmamıştır. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları anne eğitim durumu değişkeni açısından incelendiğinde anlamlılık gösteren (Çetinkaya, 2009; Güdek, 2007) ve göstermeyen (Aysu, 2007; Çeliköz ve Çetin, 2004; Pehlivan, 2008) bulgular mevcuttur. Yine öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları baba eğitim durumu değişkeni açısından incelendiğinde ise farklı bulgulara rastlanmıştır. Literatür kısaca değerlendirilirse, elde edilen sonuçların heterojen bir dağılım gösterdiği göze çarpmaktadır. Sınıf, bölüm, akademik başarı, anne ve baba eğitim durumları, spor branşları gibi değişkenlerde yaşanan bu farklı sonuçlar tartışılarak sebepleri ortaya konulmaya çalışılacaktır. Araştırmalar arasındaki bu farklılıklar çalışmamız açısından ayrı bir önem arz etmektedir.

Öğretmenlik mesleğini yerine getirmede öğretmenlerin mesleklerine karşı olan tutumları büyük önem taşımaktadır. Çalışmanın hipotezleri, araştırmaya katılan katılımcıların tutum ölçeğindeki ve kişisel bilgi formundaki sorulara içtenlikle ve dürüstçe cevap verdikleri, araştırma örnekleminin evreni temsil ettiği, katılımcıların hepsinin ölçekte yer alan soruları aynı şekilde anladıkları ve ölçek sonuçlarının, tam ve doğru olarak işleme alındığı varsayılarak oluşturulmuştur. Çalışmanın hipotezleri ise şu şekildedir: Katılımcıların cinsiyet, yaş aralığı, bölüm, sınıf düzeyi, anne-baba öğrenim durumu, aylık gelir düzeyi ve akademik başarı durumu mesleklerine karşı olan tutumlarını anlamlı oranda etkilemektedir. Çalışmanın amacı ise beden eğitimi öğretmeni olarak yetiştirilen kişilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir.

2. MATERYAL VE METOT

Bu araştırma, spor bilimleri alanında okuyan ve beden eğitimi öğretmeni adayı olan öğrencilerin mesleki tutumlarının çeşitli değişkenlere göre araştırılması amacı ile “tarama modeline” göre gerçekleştirilmiştir. Araştırmamıza, Düzce, Fırat ve Çukurova üniversitelerinin spor bilimleri fakültelerinde okumakta olan

181 kadın ve 230 erkek toplam 411 öğrenci gönüllü olarak katılım sağlamıştır. Anketler internet üzerinden öğrencilere ulaştırılmış, gerekli bilgilendirmelere ankette yer verilmiş ve ölçeği doldurmaları istenmiştir. Üniversite öğrencilerinin, mesleki tutumlarının değerlendirilmesinde araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve “Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Erkuş (2000) tarafından geliştirilen ‘Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği’ 22 maddeden meydana gelmektedir. Ölçek maddeleri (5) “tamamen uygun” ve (1) “hiç uygun değil” şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekte yer alan 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 17, 19 ve 22. maddeler olumsuz olup ters olarak puanlanmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,99 olarak bulunmuştur. Ölçeğin öğretmen adayı olanlar ile öğretmen adayı olmayanları ayırt ettiği ve bu şekliyle geçerli bir ölçek olduğu belirlenmiştir. Ölçekten elde edilen veriler SPSS 25 paket programına aktarılmış ve betimleyici analizleri yapılmıştır. İstatistiksel yöntem olarak standart sapma, frekans-yüzde dağılımları ve aritmetik ortalama; parametrik özellik göstermeyen testlerden ise Man Whitney U ve Kruskal Wallis testlerinden yararlanılmıştır. Sonuçların parametrik testlerin ön koşullarına uyumlu olup olmadığı Kolmogorov-Smirnov testiyle tespit edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1. Araştırma Grubuna Ait Demografik Özellikler

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	181	44
	Erkek	230	56
	Toplam	411	100
Yaş	18-20	107	26
	21-23	246	59.9
	24-26	43	10.5
	26 ve üstü	15	3.6
Bölüm	Antrenörlük	79	19.2
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	247	60.1
	Rekreasyon	25	6.1
	Spor Yöneticiliği	60	14.6
Okuduğunuz Sınıf	1.Sınıf	45	10.9
	2.Sınıf	128	31.1
	3.Sınıf	130	31.6
	4.Sınıf	108	26.3
Anne öğrenim durumu	Okul Bitirmemiş	39	9.5
	İlkokul	151	36.7
	Ortaokul	128	31.1
	Lise ve Dengi Okul	81	19.7
	Üniversite	12	2.9
Baba öğrenim durumu	Okul Bitirmemiş	16	3.9
	İlkokul	123	29.9
	Ortaokul	108	26.3
	Lise ve Dengi Okul	132	32.1
	Üniversite	32	7.8
Aylık ortalama geliri	499 TL ve altı	80	19.5
	1000-1499 TL	198	48.2
	1500 TL ve üstü	133	32.4
Akademik başarı durumu	Düşük	37	9.0
	Orta	290	70.6
	Yüksek	84	20.4

Tablo 1 incelendiğinde çalışmaya katılanların demografik bilgileri verilmiştir.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Öğretmenlik Mesleği Tutumlarının Cinsiyet Değişkeni Açısından Farklılıkları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	Z	P
Kadın	181	4.2883	.50476	-.885	.376
Erkek	230	4.1931	.66036		

($p>0,05$)

Tablo 2’de araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırması verilmektedir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanları cinsiyet değişkeni açısından farklılaşmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 3. Araştırma Grubunun Öğretmenlik Mesleği Tutumlarının Yaş Değişkeni Açısından Farklılıkları.

Yaş	N	$\bar{x}$	Ss	P
18-20	107	4.2702	.51026	
21-23	246	4.2228	.53981	.238
24-26	43	4.3150	.75099	
26 üstü	15	3.9545	1.2631	

($p>0,05$)

Tablo 3’te araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yaş değişkenine göre karşılaştırması verilmektedir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanları yaş değişkeni açısından farklılaşmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 4. Araştırma Grubunun Öğretmenlik Mesleği Tutumlarının Bölüm Değişkeni Açısından Farklılıkları

Bölüm	N	$\bar{x}$	Ss	P
Antrenörlük	79	4.0921	.57482	
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	247	4.2865	.56699	.034
Rekreasyon	25	4.0782	.92015	
Spor Yöneticiliği	60	4.2765	.55961	

($p<0,05$)

Tablo 4’te araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının bölüm değişkenine göre karşılaştırması verilmektedir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanları bölüm değişkeni açısından beden eğitimi ve spor öğretmenliği lehine anlamlı farklılığa rastlanmıştır ($p<0.05$).

Tablo 5. Araştırma Grubunun Öğretmenlik Mesleği Tutumlarının Sınıf Değişkeni Açısından Farklılıkları

Sınıf	N	$\bar{x}$	Ss	P
1.Sınıf	45	4.3313	.51958	
2.Sınıf	128	4.1839	.61805	.303
3.Sınıf	130	4.2392	.47920	
4.Sınıf	108	4.2504	.72246	

($p>0,05$)

Tablo 5’te araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının sınıf değişkenine göre karşılaştırması verilmektedir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanları sınıf değişkeni açısından farklılaşmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 6. Araştırma Grubunun Öğretmenlik Mesleği Tutumlarının Anne Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Farklılıkları

Sınıf	N	$\bar{x}$	Ss	P
Okul Bitirmemiş	39	4.5991	.35269	
İlkokul	151	4.3754	.54044	
Ortaokul	128	4.0877	.55560	.000
Lise ve Dengi Okul	81	4.0432	.62868	
Üniversite	12	4.1515	1.09937	

($p<0,05$)

Tablo 6’da araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının anne eğitim durumuna göre karşılaştırması verilmektedir. Buna göre annesi okul bitirmemiş olanların lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0.01$).

Tablo 7. Araştırma Grubunun Öğretmenlik Mesleği Tutumlarının Baba Öğrenim Durumu Değişkeni Açısından Farklılıkları

Sınıf	N	$\bar{x}$	Ss	P
Okul Bitirmemiş	16	4.5369	.36296	.013
İlkokul	123	4.2979	.60491	
Ortaokul	108	4.2285	.56035	
Lise ve Dengi Okul	132	4.1433	.57779	
Üniversite	32	4.2429	.79577	

(p<0,05)

Tablo 7’de araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının baba eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırması verilmektedir. Buna göre babası okul bitirmemiş olanların lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir (p<0.05).

Tablo 8. Araştırma Grubunun Öğretmenlik Mesleği Tutumlarının Aylık Ortalama Gelir Değişkeni Açısından Farklılıkları

Aylık ortalama gelir	N	$\bar{x}$	Ss	P
499 TL ve altı	80	4.3722	.62001	.011
1000-1499 TL	198	4.2397	.52682	
1500 TL ve üstü	133	4.1456	.66869	

(p<0,05)

Tablo 8’de araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının aylık ortalama gelir değişkenine göre karşılaştırması verilmektedir. Buna göre gelir seviyesi düştükçe tutumların anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir (p<0.05).

Tablo 9. Araştırma Grubunun Öğretmenlik Mesleği Tutumlarının Akademik Başarı Durumu Değişkeni Açısından Farklılıkları

Akademik Başarı Durumu	N	$\bar{x}$	Ss	P
Düşük	37	3.9840	.46703	.002
Orta	294	4.2807	.56602	
Yüksek	84	4.1878	.72039	

(p<0,05)

Tablo 9’da araştırma grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının akademik başarı durumu değişkenine göre karşılaştırması verilmektedir. Buna göre akademik başarı durumu orta olanların lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir (p<0.05).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği’nden edinilen sonuçlara göre, araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum puanlarının ortalamaların üzerinde olduğu ve spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine karşı olumlu tutum gösterdiği görülmektedir. Araştırma, Çağlar (2013), Terzi ve Tezci (2007) ve Büyükkasap ve Kaya (2005)’nin yapmış oldukları araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Farklı fakültelerdeki öğretmen adaylarının tutumlarını ölçen ve olumlu tutumlar gösterildiği sonucuna ulaşılan çalışmalar da mevcuttur (Akpınar, Yıldız ve Ergin, 2006; Ayık ve Ataş, 2014; Başbay, Ünver ve Bümen, 2009; Bedel, 2008; Bulut, 2009; Çağlar, 2013; Doğan ve Çoban, 2009; Terzi ve Tezci, 2007; Ünal ve Akay, 2017). Bu çalışmalarda da, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu seviyede olduğu belirlenmiştir. Fakat Kahyaoğlu, Tan ve Kaya (2013), Osunde ve İzeybigie (2006) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlik mesleğine yönelik olumsuz bir tutum gösterildiği tespit edilmiştir. Çalışmalardaki bu farklılıklar katılımcıların farklı demografik özelliklerinden kaynaklanmış olabilir.

Katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde elde ettikleri puanların cinsiyet değişkeni açısından farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Konu ile ilgili alanda yapılan çalışmalarda elde edilen sonuçlar çalışmayı destekler niteliktedir (Demirtaş, Cömert ve Özer, 2008; Eroğlu, 2013; Karahan, 2005; Ünal ve Akay 2017). Fakat Doğaner ve Özbek’in (2019), Üzümlü ve ark.’nın (2017), Cinpolat, Alıncak ve Abakay’in (2016), Yalız’ın (2010) ve Pehlivan’ın (2008)

yapmış oldukları çalışmalarda cinsiyet açısından anlamlılık elde etmişlerdir. Araştırmaların geneli, kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Ortaya çıkan bu farklı sonuçlar, araştırmanın yapıldığı kültürel farklar, bölge vb. gibi durumlardan kaynaklanıyor olabilir.

Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile yaş değişkeni açısından incelendiğinde ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Konu ile ilgili alanda yapılan çalışmalarda elde edilen sonuçlar da çalışmamızı destekler niteliktedir (İlğan, Sevinç ve Arı, 2013; Kartal ve Afacan, 2012; Sunay ve Gürbüz, 2003; Özgür, 1994; Ünal ve Akay, 2017; Üzüm, 2017). Buradan hareketle yaş ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun ilişkili olmadığı görülmektedir. Bu sonuç öğrencilerin yaşlarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları açısından anlamlı farklılık yaratacak bir etkiye sahip olmadığı şeklinde düşünülebilir. Gülsoy'un (2010) çalışmasında ise, öğretmen adaylarının tutumları ile yaşlarını karşılaştırdığında 18-20 ile 24+ yaş grupları arasında 24+ yaş grubu lehine anlamlı bir fark bulmuştur. Korkmaz (2009), İslam ve İmamoğlu (2019) ve Cinpolat, Alıncak ve Abakay (2016)'ın çalışmalarında ise yaş değişkenine göre anlamlılıklar bulunmuştur. Araştırmalardaki bu farklılıkların sebebi, daha önce mezun olunan lise türü ya da bölümlerden kaynaklı olabilir.

Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları okudukları sınıf açısından incelendiğinde ise anlamlı farklılık bulunamamıştır. Konu ile ilgili yapılan çalışmaların da araştırma sonucunu destekler nitelikte olduğu belirlenmiştir (Dağ, 2010; Doğan Genç, 2016; Gülsoy, 2010; Tunçeli, 2013). Bunun yanında bazı araştırma sonuçlarında ise 1.sınıf öğretmen adaylarının mesleki tutum toplam puanlarının 4. Sınıf öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür (Ünlü, 2011). Bu durum, 1. Sınıf öğrencilerinin üniversiteyi kazanma heyecanı ve daha idealist duygularla bir işe girişme durumlarından dolayı yaşanmış olabilir. 4. Sınıf öğrencilerinin ise aldıkları okul deneyimi, öğretmenlik uygulaması gibi dersler sonucu tutumlarında değişimler meydana gelmiş olabilir.

Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları anne eğitim durumu değişkeni açısından incelendiğinde ise annesi okul bitirmemişler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Konu ile ilgili alanda yapılan çalışmalarda elde edilen sonuçlar çalışmaya paralellik göstermektedir (Çetinkaya, 2009; Güdek, 2007). Çalışmalarda, annenin eğitim düzeyi düştükçe, tutumların olumluya dönüştüğünü ortaya koyduğu görülmüştür. Annenin, çocuk ve çocuğun gelişimi üzerindeki etkisi bilinmektedir. Ataerkil toplumlarda daha geri planda olan kadınlar kendilerini bir meslek sahibi olarak görmeyi belki de daha çok arzulamaktalar. Annelerin çocuklar üzerindeki etkisi de düşünüldüğünde, kendisi okuyamamış ya da meslek sahibi olamamış anneler çocuklarına yaptıkları telkinlerle onların mesleklere karşı daha olumlu tutum sergilemelerine neden olmuş olabilirler. Çalışmanın bulgularına benzerlik göstermeyen çalışmalar da mevcuttur (Aysu, 2007; Çeliköz, 2010; Pehlivan, 2008). Bu farklılıklara bölge, kültürel norm tutumlar, aile yapısı gibi etkenler neden olmuş olabilir.

Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları baba eğitim durumu değişkeni açısından incelendiğinde ise babası okul bitirmemişler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Baba eğitim seviyesi düştükçe mesleki tutum puanlarının arttığı görülmektedir. Bu konuda çalışmaya benzerlik gösteren bulgular literatürde mevcuttur (Pehlivan, 2008; Saracaoğlu, Bozkurt, Serin ve Serin, 2004; Yalçın ve Özgen, 2017). Aydın ve Sağlam'ın (2012) çalışmasında babaları ilkökul mezunu olan katılımcıların baba eğitim düzeyi değişkeninde bir anlamlılık olmasına rağmen tutumları yüksek olarak bulunmuştur. Derman, Özkan, Altuk ve Mülazımoğlu'nun (2008) çalışmasında da anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu sonuçlar dikkate alınarak baba öğrenim durumu düşük olan kişilerin babaları tarafından çocuklarının öğretmen olmaları yönünde öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları geliştirilmiş olabilir. Çalışmalar arasındaki farklılıkların sebebi de kültürel ve ailesel farklılıklar olabilir. Bölgelere ve farklı kültürlere göre karşılaştırmaların yapıldığı çalışmalarla bu farklılıkların sebebi irdelenebilir.

Mesleki tutum, aylık gelir durumu değişkeni açısından incelendiğinde ise aylık geliri 499 TL ve altı olanlar lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aynı zamanda aylık gelir seviyesi düştükçe öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarının arttığı görülmektedir. İlater'in (2009), yaptığı araştırma sonucunda ulaştığı bulgular çalışmamızı destekler niteliktedir. Buradan hareketle aylık gelir seviyesi düşük olan bireylerin daha tutumlu olmasında öğretmenlik mesleğini maddi geliri yüksek bir meslek olarak görmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Pehlivan'ın (2008) çalışmasında ise aylık gelir durumu

ve mesleki tutum arasında farklılaşma bulunmamıştır. Pehlivan'ın yaptığı çalışmada amaç sosyokültürel özellikler ile bağdaştırılmıştır. Çalışmalardaki farklılıkların sebebi bu duruma bağlanabilir.

Mesleğe yönelik tutumlar, akademik başarı durumu değişkeni açısından incelendiğinde ise akademik başarı durumu orta ve yüksek olanlar lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Abbasoğlu ve Öncü (2013), Yaman, Gerçek ve Soran'ın (2008) yapmış oldukları çalışmada akademik başarı durumu yüksek olan beden eğitimi öğretmen adaylarının tutumlarının daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bu çalışma bu çalışmayı destekler niteliktedir. Bu yüzden öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları yüksek olan bireylerin, öğretmenlik meslek kavramını bir ideal haline getirmiş olabilecekleri ve bu yüzden akademik güdülenmeyi artırarak akademik başarıya olumlu etkilediği şeklinde değerlendirme yapılabilir. Sandıkçı (2011) ile Özder, Konedralı ve Zeki'nin (2010) çalışmalarında ise herhangi bir anlamlılığa rastlanmamıştır.

Sonuç olarak; bu çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumların; öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını arttırmak yönünde araştırmalar yapmasının, tutumların olumlu yönde artması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- ABBASOĞLU, E. ve ÖNCÜ, E. (2013). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Benlik Saygıları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (Kefad)*, 14(2), 407-425.
- AKPINAR, E, YILDIZ, E. ve ERGİN, Ö. (2006). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 56-62.
- AŞKAR, P. ve ERDEN, M. (1987). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği. *Çağdaş Eğitim*, 121, 8-11.
- AYDIN, R. ve SAĞLAM, G. (2012). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10 (2), 257-294.
- AYIK, A. ve ATAŞ, Ö. (2014). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Öğretme Motivasyonları Arasındaki İlişki. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi (Journal of Educational Sciences Research)*, 4(1), 25-43. Doi: 10.12973/jesr.2014.41.2
- AYSU, B. (2007). *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi*. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- BAKIRCI, Y. (2018). *Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Aksaray.
- BAŞBAY, M., ÜNVER, G. ve BÜMEN, N. T. (2009). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları: Boylamsal bir çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 59, 345-366.
- BEDEL, E. F. (2008). Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları ve Bazı Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 4(1), 31-48.
- BUDAK, S. (2005). *Psikoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- BULUT, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13-24.
- BÜYÜKKASAP, E. ve KAYA, B.(2005). Fizik Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Profilleri, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ve Endişeleri. *Gazi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 13 (2), 367-380.

- CİNPOLAT, T., ALINCAK, F. ve ABAKAY, U. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1),38-47.
- ÇAĞLAR, Ç. (2013). The Relationship Between The Levels of Alienation of The Education Faculty Students and Their Attitudes Towards The Teaching Profession. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 13 (3), 1507-1513.
- ÇELİKÖZ, N. ve ÇETİN, F. (2004). Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 162
- ÇETİNKAYA, Z. (2009). Türkçe Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 298- 305, www.ilkogretim-online.org.tr, Erişim: 25.03.2014.
- DAĞ, E. (2010). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Etkili Olan Faktörler Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- DEMİRTAŞ, H., CÖMERT, M. ve ÖZER, N. (2008). *Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Özyeterlik Algıları Arasındaki İlişki*. Proceedings of International Conference on Educational Science, 1, 23-25 June. Famagusta North Cyprus.
- DERMAN, A., ÖZKAN, E., ALTUK, Y.G. ve MÜLAZIMOĞLU, İ.E. (2008). Kimya Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(2),113-127.
- DOĞAN, T. ve ÇOBAN, A. E. (2009). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 34(153), 157-168.
- DOĞAN GENÇ, K. (2016). *Eğitim Fakültesi Ve Fen Edebiyat Fakültesi'nde Okuyan Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (Kocaeli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- DOĞANER, S ve ÖZBEK, O. (2019). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Mesleki Etik İlkeler ve Öğretmenliğe Yönelik Tutumlarına İlişkin Görüşleri. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1),197-208.
- ERKUŞ, A. (2000). Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 25, 27-34.
- EROĞLU, C. (2013). *Beden Eğitimi Öğreten Adaylarının Öz-yeterlikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- GÜDEK, B. (2007). *Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- GÜLSOY, F. (2010). *Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fizik Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- İLĞAN, A., SEVİNÇ, Ö. S. ve ARI, E. (2013). Pedagojik Formasyon Programı Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutum Ve Çağdaş Öğretmen Algıları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 175-195.
- İLTER, İ. (2009). *Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

- İSLAM, A. ve İMAMOĞLU, O. (2019). Spor Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Ordu Üniversitesi Örneği). *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(Ek Sayı 1), 1313-1324
- KAHYAOĞLU, M., TAN, Ç. ve KAYA, M. F. (2013). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (21), 225-236.
- KARAHAN, H. (2005). *Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Coğrafya Öğretmenlerinin Diğer Öğretmenlerle Öğretmenlik Tutumları Açısından İncelenmesi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- KARTAL, T. ve AFACAN, Ö. (2012). Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (24), 76-96.
- KORKMAZ, G. (2009). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesini Algulama Düzeyleri ve Mesleki Tutumlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Adana.
- NEBİOĞLU, D. (2004). *Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları Planlaması ve Denetimi*. Ankara: Nobel.
- OSUNDE, A. U. & IZEYBIGIE, T. U. (2006). An Assessment of Teachers' Attitude Towards Teaching Profession in Midwestern Nigeria. *Education*, 126 (3), 462-467.
- ÖZDER, H., KONEDRALI, G. ve ZEKİ, C. P. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(2), 253-275.
- ÖZGÜR, F. N. (1994). *Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- PEHLİVAN, B. K. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-Kültürel Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 151-168.
- SANDIKÇI, M. (2011). *Beden Eğitimi Öğretmen Adayları İle Diğer Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum ve Öz-Yeterlikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Trabzon.
- SARAÇOĞLU, A.S., BOZKURT, N., SERİN, O. ve SERİN, U. (2004). Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumlarını Etkileyen Faktörler. *Çağdaş Eğitim*, 311, 16-27.
- SUNAY, H. ve GÜRBÜZ, P. (2003). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Adaylarının Öğrenim Gördükleri Alana İlişkin Tutumları (Ankara İli Örneği)*. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresinde Sunulan Sözel Bildiri, 10-11 Ekim 2003 Ankara.
- ŞAHİN, H. M. (2005). *Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü*. S. 64-262, İstanbul: Yayıncı Matbaası.
- TERZİ, A. R. ve TEZCİ, E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.
- TUNÇELİ, H. İ. (2013). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Sakarya Üniversitesi Örneği). *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(3), 51
- ÜNAL, K. ve AKAY, C. (2017). Öğretmenlik Mesleği ve Yaşam Boyu Öğrenme: Öğretmen Adayları Penceresinden. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 821-838
- ÜNLÜ, H. (2011). Developing An Attitude Scale Forthe Profession of Physical Education Teaching (Asppet). *Educational Sciences: Theory & Practice*, 11(4), 2005-2020.

- ÜZÜM, H., YALÇIN, H., BİÇER, B., YÜKTAŞIR, B. ve YILDIRIM, Y. (2017). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleklerine Karşı Tutumları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20 (1-4), 1-10.
- YAMAN, M., GERÇEK, C. ve SORAN, H. (2008). Biyoloji Öğretmen Adaylarının Mesleki İlgilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 351-361.
- YALÇIN, O. M. ve ÖZGEN, B. (2017). Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının ve Öz Güven Düzeylerinin İncelenmesi (KKTC). *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(3),63-80.
- YALIZ, D. (2010). Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 7-14.
- YAVUZ, Y. (2003). Üniversite Çalışanlarının Mesleki Tutumları İle Kamu Emekçileri Sendikalarına İlişkin Görüşleri. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 2/3, 80-106.